

DE VLAAMSE LANDBOUWCONJUNCTUURINDEX

RESULTATEN ENQUÊTE VOORJAAR 2014

Departement Landbouw en Visserij afdeling Monitoring en Studie

1. Blik op de conjunctuurindex

2. Landbouw per deelsector

3. Tuinbouw per deelsector

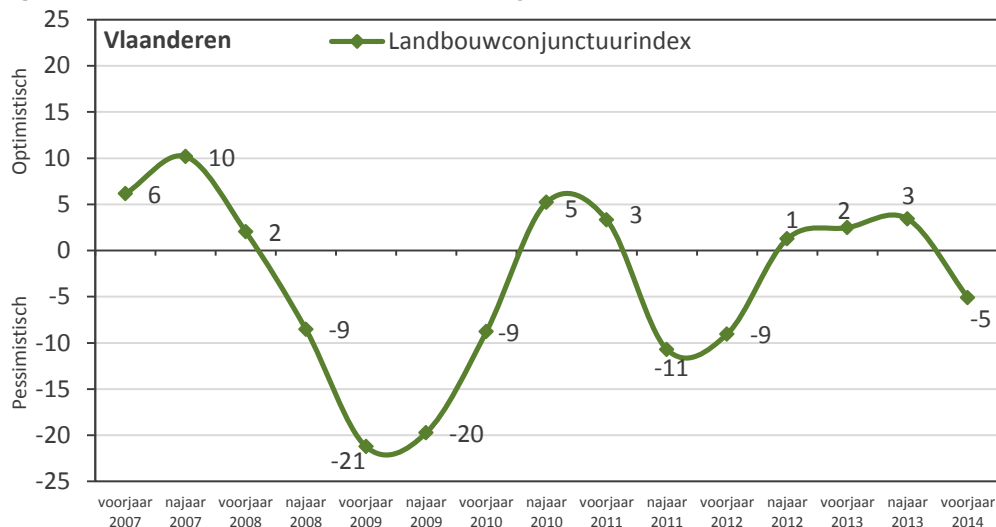
4. Belemmeringen, aankooprijzen en investeringen

5. Meer informatie

1. BLIK OP DE CONJUNCTUURINDEX

Voor de berekening van de landbouwconjunctuurindex stelt het Departement Landbouw en Visserij, afdeling Monitoring en Studie, sinds 2007 aan een 750-tal land- en tuinbouwers vragen over omzet, productie, personeel en prijzen. Hun antwoorden worden geëxtrapoleerd naar de totale Vlaamse landbouwpopulatie op basis van de recentste landbouw telling. De index kan gaan van -100 (landbouwers unaniem negatief) tot +100 (landbouwers unaniem positief).

Figuur 1: Evolutie van de Vlaamse landbouwconjunctuurindex

Bron: Departement Landbouw en Visserij

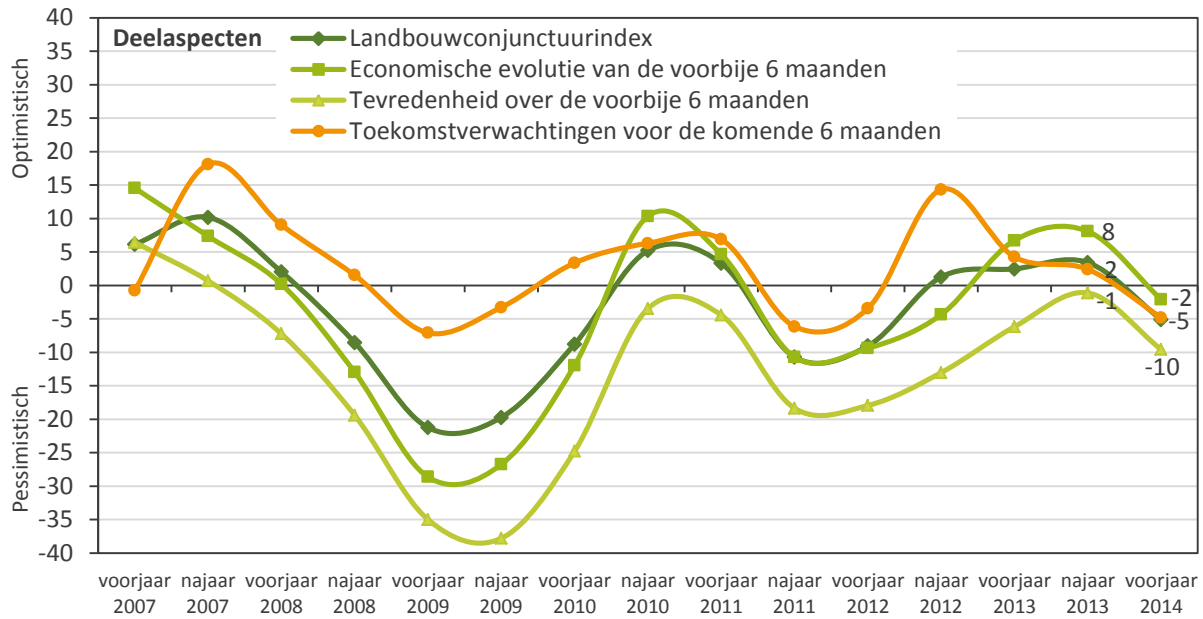
De onderstaande resultaten van het voorjaar 2014 zijn gebaseerd op een extrapolatie van 689 ingevulde enquêtes.

De landbouwconjunctuurindex daalt dit voorjaar, na drie positieve rondes, van +3 naar -5 (figuur 1). De drie deelaspecten van de index zijn negatief (figuur 2). Land- en tuinbouwers zijn het minst tevreden over de voorbije zes maanden (-10). De economische evolutie (-2), maar ook de toekomstverwachtingen (-5) duiken opnieuw onder de nullijn. De meeste deelsectoren gaan erop achteruit.

Meer info vindt u op www.vlaanderen.be/landbouw/studies

Vermenigvuldiging en/of overname van gegevens zijn toegestaan mits de bron expliciet vermeld wordt: Lenders S. (2014) *De Vlaamse landbouwconjunctuurindex. Resultaten enquête voorjaar 2014*, Beleidsdomein Landbouw en Visserij, afdeling Monitoring en Studie, Brussel. Depotnummer: D/2014/3241/132.

Figuur 2: Evolutie van de Vlaamse landbouwconjunctuurindex per deelaspect

Bron: Departement Landbouw en Visserij

2. LANDBOUW PER DEELSECTOR

De index voor de vier landbouwdeelsectoren wordt weergegeven in **figuur 3**. Het optimisme in de melkveesector tempert, met de varkensteelt gaat het opnieuw bergaf, het vleesvee zakt onder de nullijn en de akkerbouwers blijven even misnoegd als tijdens de vorige ronde.

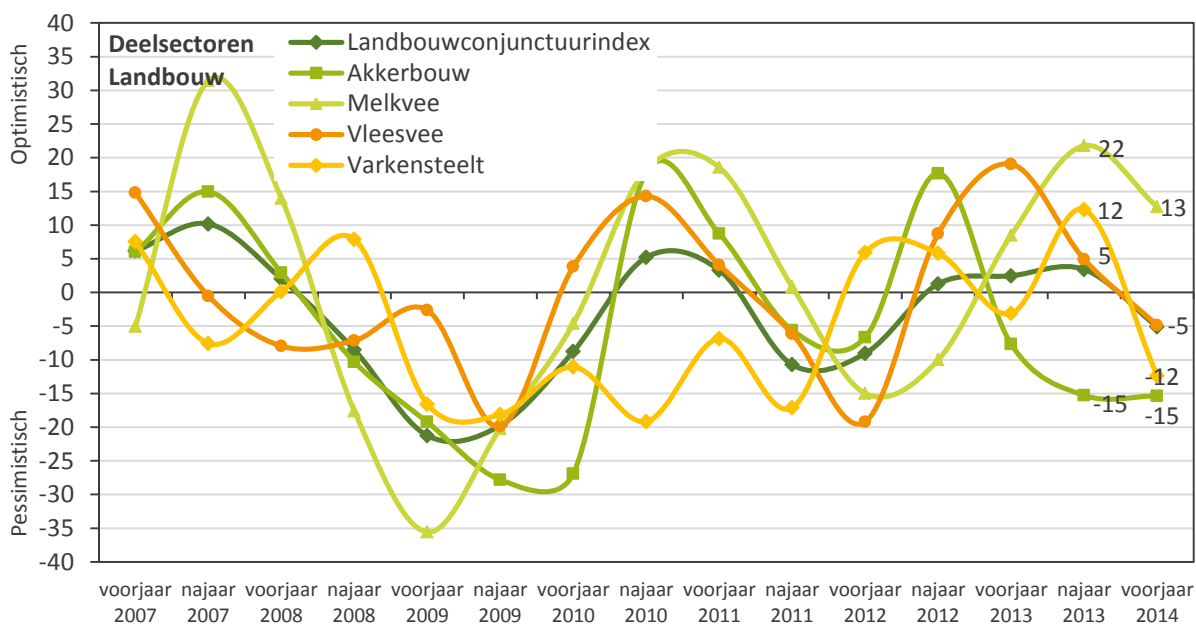
De **akkerbouw** blijft hangen op -15. Akkerbouwers zijn over de hele lijn erg pessimistisch: de economische evolutie en de ontevredenheid zakken verder, de toekomstverwachtingen verbeteren maar blijven negatief. De verkoopprijs van de afgelopen zes maanden is volgens 82% van de ondervraagden gedaald en 31% verwacht dat deze trend zich in de komende zes maanden zal doorzetten. De producties per hectare waren beter, maar de prijzen pieken niet zoals tijdens de vorige campagne. Door het nieuwe GLB vrezden de akkerbouwers minder subsidies te ontvangen.

Melkvee zakt van +22 naar +13, maar blijft de meest optimistische deelsector. De economische evolutie en de tevredenheid van de voorbije zes maanden blijven stijgen, maar de toekomstverwachtingen hebben een heel negatieve index (-16). De hoge melkprijs is tot december 2013 verder blijven stijgen. De vraag is hoe lang dit zal blijven duren, want 52% gelooft dat de melkprijs na maart opnieuw zal dalen. De superheffing is een andere bron van onzekerheid.

Vleesvee daalt van +5 naar -5. Alle deelaspecten dalen. De ontevredenheid is groot, maar de toekomstverwachtingen blijven lichtjes positief. Iets meer dan een vijfde denkt de komende zes maanden zijn productievolume uit te breiden. De verkoopprijs verbeterde lichtjes, maar de dure krachtvoerders zijn na oktober 2013 niet veel goedkoper geworden.

De **varkensteelt** duikt van +12 naar -12. De toekomstverwachtingen blijven net boven de nullijn, maar de economische evolutie en de tevredenheid zijn opnieuw aanzienlijk negatief. De varkensprijs is na augustus snel gedaald naar een nieuw dieptepunt eind februari. De traditionele winterdip werd eind januari gevolgd door het Russisch invoerverbod na vaststelling van varkenspest in Litouwen. Daarbovenop konden ook de varkensboeren de afgelopen zes maanden niet meer profiteren van dalende krachtvoederprijzen. Een derde van de varkensboeren denkt dat de verkoopprijs zich in de volgende 6 maanden zal herpakken.

Figuur 3: Evolutie van de Vlaamse landbouwconjunctuurindex voor de vier landbouwsectoren

Bron: Departement Landbouw en Visserij

3. TUINBOUW PER DEELSECTOR

Door de grote diversiteit aan tuinbouwproducten is het niet eenvoudig om een eenduidige verklaring te geven voor de sectoren in hun geheel (figuur 4). In vergelijking met de landbouw is de tuinbouw vaak sterker afhankelijk van de markt en zijn prijsfluctuaties.

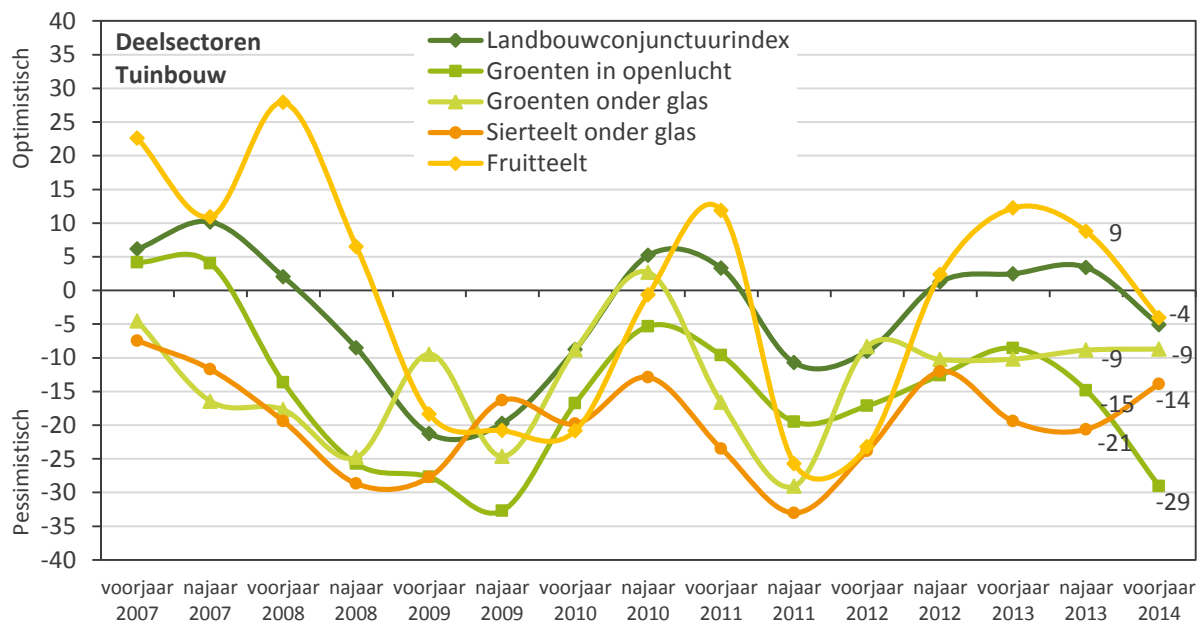
De index van **groenten in openlucht** gaat verder bergaf en is nu met -29 de meest negatieve deelsector. De drie deelaspecten doen het zeer slecht. De wintergroenten ondervonden hinder van het natte najaar en door de zachte winter werden er minder typische wintergroenten in de keukens klaargemaakt. Iets meer dan 70% zegt dat het voorbije half jaar de verkoopprijs is gedaald en bijna evenveel personen zegt dat de vraag naar groenten slechter is dan normaal.

De sector **groenten onder glas** blijft steken op -9. Vooral de ontevredenheid over de afgelopen zes maanden blijft groot. De prijs is volgens 46% van de respondenten gedaald. Over de toekomst blijven de ondervraagden optimistisch. Meer dan één derde verwacht dat de productie en de vraag naar (zomer)groenten zal toenemen. De zachte winter en de lagere energieprijzen zijn welgekomen meevallers.

Sierteelt onder glas klautert van -21 naar -14. Alle deelaspecten verbeteren, maar blijven ver onder de nullijn. Het laatste kwartaal was beter dan de rest van het barslechte 2013 en met de vroege lente is het nieuwe seizoen beter gestart dan vorig jaar. De helft van de ondervraagden geeft echter aan dat de vraag naar sierteeltproducten door de aanhoudende economische crisis slechter was dan normaal en 24% verwacht een verdere afname. Slechts 10% verwacht de komende zes maanden een betere prijsvorming.

Zelfs **fruitteelt** duikt met -4 opnieuw onder de nullijn. Alle deelaspecten scoren lichtjes negatief. Op het moment van de enquête stonden de fruitbomen nog niet in bloei en was de vorstschade nog niet bekend, maar door de uiterst vroege lente maakt de fruitteeler zich meer zorgen dan vorig seizoen. De prijzen van appels liggen lager dan het voorgaande seizoen, voor peren is de prijs zelfs gehalveerd. De bekoeling van de handelsrelaties tussen Europa en Rusland heeft een negatieve impact op de prijsvorming, zeker voor peren die massaal naar Rusland worden geëxporteerd.

Figuur 4: De evolutie van de Vlaamse landbouwconjunctuurindex voor de vier tuinbouwsectoren

Bron: Departement Landbouw en Visserij

4. BELEMMERINGEN, AANKOOPPRIJZEN EN INVESTERINGEN

Van de geënquêteerde land- en tuinbouwers zegt 23% geen **belemmeringen** te ondervinden. Bij groenten onder glas loopt dat aandeel op tot 45%. De landbouwers die wel belemmeringen zien, geven aan dat het vooral gaat om belemmeringen door regelgeving opgelegd door de overheid (41%) en gebrek aan grond (32%). De overheidsbelemmering wordt het sterkst gevoeld bij de akkerbouwers (64%) en het grondgebrek is het grootst bij veehouders (54%). Fruittellers hebben het moeilijkst (seizoens)personeel te vinden (20%). Een aanzienlijk aantal keer werd geen opvolger en de gezondheid vermeld als belemmerende factor.

Bijna 70% van de landbouwers geeft aan dat in de afgelopen zes maanden de **aankoopprijs** voor grond is gestegen. Ook machines zijn volgens de helft van de respondenten duurder geworden. Bij de akkerbouwers stijgen deze percentages zelfs tot respectievelijk 86% en 59%. Energie is volgens 30% duurder geworden. Volgens 41% zullen de energiekosten nog verder stijgen, onder de akkerbouwers neemt deze vrees toe tot 63%. Van de varkenshouders geeft 42% aan dat de prijs van veevoerders, pesticiden en kunstmest de afgelopen periode is gedaald, maar voor de komende periode zakt dit aandeel tot 15%. Bij de melk- en veehouders liggen deze aandelen veel lager.

De komende zes maanden plant 35% van de bedrijfsleiders **investeringen**. Dat is een stijging van 5% tegenover de vorige ronde. In de fruitteelt loopt dat aandeel op tot 55%, bij de groenten onder glas bedraagt het nog geen 9%. Wat betreft de soort investering, gaat het vooral om vervangingsinvesteringen (20%) en in iets mindere mate om uitbreidingsinvesteringen (16%). Land- en tuinbouwers willen voornamelijk investeren in het machinepark (17%), gebouwen (12%) en grond (9%). Ze hebben nauwelijks plannen voor verbreding of diversificatie (1,5%).

5. MEER INFORMATIE

Deze zesmaandelijke conjunctuurbarometer werd specifiek ontwikkeld om inzicht te krijgen in de economische schommelingen, het ondernemersvertrouwen en de geplande investeringen van de Vlaamse land- en tuinbouwsector. Dit is het rapport van de 15de enquêteronde afgenomen in maart 2014 bij een 750-tal Vlaamse land- en tuinbouwbedrijven die deel uitmaken van het Vlaamse Landbouwmonitoringsnetwerk (LMN). De uitgebreide methodologische beschrijving en de voorgaande zesmaandelijke rapporten zijn terug te vinden op de website van het beleidsdomein Landbouw en Visserij: www.vlaanderen.be/landbouw/studies.